VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta paplašinātā sastāvā)

2011. gada 14. jūlijā *

Lieta T-189/06

Arkema France SA, Kolomba [*Colombes*] (Francija), ko sākotnēji pārstāvēja *A. Winckler*, *S. Sorinas Jimeno* un *P. Geffriaud*, pēc tam — *S. Sorinas Jimeno* un *E. Jégou*, *avocats*,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja *F. Arbault* un *O. Beynet*, pēc tam — *V. Bottka*, *P. J. Van Nuffel* un *B. Gencarelli*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, galvenokārt, daļēji atcelt Komisijas 2006. gada 3. maija Lēmumu C(2006) 1766, galīgā redakcija, attiecībā uz procesu saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta COMP/F/38.620 — Ūdeņraža peroksīds un perborāts)

* Tiesvedības valoda — franču.

tiktāl, ciktāl tas attiecas uz prasītāju, un, pakārtoti, atcelt vai samazināt prasītājai uzliktā naudas soda apmēru.

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: tiesneši V. Vadapals [*V. Vadapalas*] (referents), kurš pilda priekšsēdētāja pienākumus, M. Preks [*M. Prek*], A. Ditrihs [*A. Dittrich*], L. Trišo [*L. Truchot*] un K. O'Higinss [*K. O'Higgins*],

sekretāre K. Kristensena [*C. Kristensen*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 3. septembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības rašanās fakti

1 Prasītāja *Arkema France SA* (agrāk — *Atofina SA*) ir saskaņā ar Francijas tiesībām dibināta sabiedrība, kas faktu norises laikā tirgoja galvenokārt ūdeņraža peroksīdu (turpmāk tekstā — "HP") un nātrija perborātu (turpmāk tekstā — "PBS").

2 Laikposmā no pārkāpuma sākuma līdz 2000. gada aprīlim *Elf Aquitaine SA* bija *Arkema France SA* galvenais akcionārs, kam piederēja 97,5 % tās kapitāldaļu. No 2000. gada aprīļa 96,48 % prasītājas kapitāldaļu piederēja *Elf Acquitaine*, 99,43 % no kuras kapitāldaļām pieder *Total SA*.

3 2002. gada novembrī *Degussa AG* informēja Eiropas Kopienu Komisiju par aizliegtu vienošanos PH un PBS tirgos un lūdza piemērot Komisijas Paziņojumu par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] samazināšanu karteļu [aizliegtu vienošanos] gadījumos (OV 2002, C 45, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "Paziņojums par sadarbību").

4 *Degussa* iesniedza Komisijai lietiskos pierādījumus, kas tai 2003. gada 25. un 26. martā ļāva veikt pārbaudes trīs uzņēmumu, tostarp arī prasītājas, telpās.

5 Pēc šīm pārbaudēm vairāki uzņēmumi, starp kuriem arī *EKA Chemicals AB*, prasītāja un *Solvay SA*, lūdza piemērot Paziņojumu par sadarbību un iesniedza Komisijai pierādījumus par šo aizliegto vienošanos.

6 2005. gada 26. janvārī Komisija prasītājai un citiem iesaistītajiem uzņēmumiem nosūtīja paziņojumu par iebildumiem.

7 Pēc iesaistīto uzņēmumu uzklausīšanas, kas norisinājās 2005. gada 28. un 29. jūnijā, Komisija pieņēma 2006. gada 3. maija Lēmumu C(2006) 1766, galīgā redakcija, attiecībā uz procesu saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu pret *Akzo Nobel NV*, *Akzo Nobel Chemicals Holding AB*, *EKA Chemicals*, *Degussa*, *Edison SpA*, *FMC Corp.*, *FMC Foret SA*, *Kemira Oyj*, *L'Air liquide SA*, *Chemoxal SA*, *SNIA SpA*, *Caffaro Srl*, *Solvay SA*, *Solvay Solexis SpA*, *Total*, *Elf Aquitaine* un prasītāju (Lieta

COMP/F/38.620 — Ūdeņraža peroksīds un perborāts) (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums"), kura kopsavilkums ir publicēts 2006. gada 13. decembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV L 353, 54. lpp.). Prasītājai tas tika paziņots ar 2006. gada 8. maija vēstuli.

Apstrīdētais lēmums

8 Apstrīdētajā lēmumā Komisija ir norādījusi, ka tā adresāti ir piedalījušies vienotā un turpinātā EKL 81. panta un Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) līguma 53. panta noteikumu pārkāpumā attiecībā uz HP un tā starpproduktu PBS (apstrīdētā lēmuma 2. apsvērums).

9 Konstatēto pārkāpumu galvenokārt veidoja komerciāli svarīgas un konfidenciālas informācijas par tirgu un uzņēmumiem apmaiņa starp konkurentiem, ražošanas jaudas, kā arī tās potenciālās un faktiskās jaudas ierobežošana un kontrole, tirgus daļu un klientu sadale, kā arī mērķa cenu noteikšana un to ievērošanas uzraudzība.

10 Prasītāja, *Total* un *Elf Aquitaine* "solidāri un atsevišķi" tika sauktas pie atbildības par attiecīgā pārkāpuma izdarīšanu (apstrīdētā lēmuma 441. apsvērums).

11 Lai aprēķinātu naudas sodu apmēru, Komisija izmantoja metodoloģiju, kas aprakstīta Pamatnostādnēs sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un [EOTKL] 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "pamatnostādnes").

12 Komisija naudas sodu pamatsummu noteica, ņemot vērā pārkāpuma, kurš tika kvalificēts kā sevišķi smags (apstrīdētā lēmuma 457. apsvērums), smagumu un ilgumu (apstrīdētā lēmuma 452. apsvērums).

13 Piemērojot diferencētu pieeju, prasītāja, *Total* un *Elf Aquitaine* tika iekļautas trešajā kategorijā, attiecībā uz kuru ir piemērojama sākumsumma EUR 20 miljonu apmērā (apstrīdētā lēmuma 460.–462. apsvērums).

14 Lai nodrošinātu pietiekamu preventīvo iedarbību, šai sākumsummai, ņemot vērā grupas vadošo uzņēmumu — proti, *Elf Aquitaine* un *Total* — ievērojamo apgrozījumu, tika piemērots reizināšanas koeficients 3 (apstrīdētā lēmuma 463. apsvērums).

15 Tā kā saskaņā ar Komisijas viedokli prasītāja bija piedalījusies pārkāpumā no 1995. gada 12. maija līdz 2000. gada 31. decembrim, proti, laikposmā, kas ilga piecus gadus un septiņus mēnešus, tai uzliktā naudas soda apmērs pārkāpuma ilguma dēļ tika palielināts par 55 % (apstrīdētā lēmuma 467. apsvērums). Šis palielinājums netika piemērots naudas soda summai attiecībā uz *Total*, kuras vaina pārkāpumā tika konstatēta laikposmā no 2000. gada 30. aprīļa līdz 31. decembrim (apstrīdētā lēmuma 468. apsvērums).

16 Komisija konstatēja atbildību pastiprinošu apstākli attiecībā uz prasītāju, ņemot vērā to pārkāpumu recidīvo raksturu, kas konstatēti ar Komisijas 1984. gada 23. novembra Lēmumu 85/74/EEK par procedūru saskaņā ar EEK līguma 85. pantu (Lieta IV/30.907 - Peroksiprodukti) (OV 1985, L 35, 1. lpp.) un tās 1994. gada 27. jūlija Lēmumu 94/599/EK par procedūru saskaņā ar EK līguma 85. pantu (Lieta IV/31.865 - PVC) (OV L 239, 14. lpp.). Tādējādi Komisija prasītājai uzliktā naudas soda pamatsummai piemēroja palielinājumu 50 % apmērā no pamatsummas, kas tai būtu piemērota, ja

grupas vadošie uzņēmumi nebūtu apstrīdētā lēmuma adresāti (apstrīdētā lēmuma 469.–471. apsvērums un 409. zemsvītras piezīme).

17 Komisija uzskatīja, ka prasītāja bija otrais uzņēmums, kurš ir izpildījis Paziņojuma par sadarbību 21. punktā paredzēto nosacījumu, un tādēļ piešķīra tai naudas soda samazinājumu 30 % apmērā, un šis samazinājums tika piemērots kopējai naudas soda summai, kas uzlikta prasītājai, *Total* un *Elf Aquitaine* (apstrīdētā lēmuma 509.–514. un 529. apsvērums).

18 Apstrīdētā lēmuma 1. panta o)–q) punktā ir noteikts, ka visi trīs uzņēmumi ir pārkāpuši EKL 81. panta 1. punktu un EEZ līguma 53. pantu, piedaloties attiecīgajā pārkāpumā: *Total* — no 2000. gada 30. aprīļa līdz 31. decembrim, prasītāja un *Elf Aquitaine* — no 1995. gada 12. maija līdz 2000. gada 31. decembrim.

19 Apstrīdētā lēmuma 2. panta i) punktā prasītājai tika noteikts naudas sods EUR 78,663 miljonu apmērā, no kuriem EUR 42 miljoni un EUR 65,1 miljons — "solidāra un atsevišķa" atbildība tika noteikta attiecīgi *Total* un *Elf Aquitaine*.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

20 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2006. gada 18. jūlijā, prasītāja cēla šo prasību.

21 Tā kā Vispārējās tiesas palātu sastāvs tika mainīts un tiesnesis referents tagad darbojas sestajā palātā, tad, uzklausot lietas dalībniekus, šī lieta tika nodota sestajai palātai paplašinātā sastāvā.

22 Tā kā divi šīs palātas locekļi nevarēja piedalīties lietas izskatīšanā, Vispārējās tiesas priekšsēdētājs, piemērojot Vispārējās tiesas Reglamenta 32. panta 3. punktu, norīkoja divus citus tiesnešus, lai papildinātu palātu.

23 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Vispārējā tiesa nolēma sākt mutvārdu procesu. Tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz jautājumiem, ko Vispārējā tiesa uzdeva 2010. gada 3. septembra tiesas sēdē.

24 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu tiktāl, ciktāl tas attiecas uz prasītāju;

— pakārtoti — atcelt vai samazināt tai uzliktā naudas soda apmēru;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

25 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

26 Šā pieteikuma pamatojumam prasītāja būtībā izvirza sešus pamatus: pirmais — noteikumu attiecībā uz mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības izdarītajiem pārkāpumiem un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums, otrais — kļūdas faktos attiecībā uz *Total* un *Elf Aquitaine* vainojamību pārkāpumā, trešais — pienākuma norādīt pamatojumu un labas pārvaldības principa pārkāpums, ceturtais — kļūdas tiesību piemērošanā un kļūdas faktos saistībā ar naudas soda apmēra palielināšanu preventīvā nolūkā, piektais — kļūdas tiesību piemērošanā un kļūdas faktos saistībā ar naudas soda apmēra palielināšanu recidīva gadījumā un sestais — kļūdas tiesību piemērošanā un kļūdas faktos saistībā ar naudas soda apmēra samazināšanu, piemērojot Paziņojumu par sadarbību.

Par pirmo pamatu — noteikumu attiecībā uz mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības izdarītajiem pārkāpumiem un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu

Ievada apsvērumi

27 Jāatgādina, ka Savienības konkurences tiesības attiecas uz uzņēmumu darbību un ka uzņēmuma jēdziens ietver jebkuru vienību, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no šīs vienības juridiskā statusa un tās finansēšanas veida (skat. Tiesas 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā C-97/08 P *Akzo Nobel* u.c./Komisija, Krājums, I-8237. lpp., 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

28 Tiesa ir arī precizējusi, ka uzņēmuma jēdziens šādā kontekstā ir jāsaprot kā tāds, kas apzīmē ekonomisku vienību pat tad, ja no juridiskā viedokļa šī ekonomiskā vienība sastāv no vairākām fiziskām vai juridiskām personām (skat. iepriekš 27. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 Ja šāda ekonomiska vienība pārkāpj konkurences noteikumus, tai saskaņā ar personiskās atbildības principu ir jāatbild par šo pārkāpumu (skat. iepriekš 27. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).

30 Savienības konkurences tiesību pārkāpumā nepārprotami par vainojamu ir jāatzīst juridiska persona, kam varēs uzlikt naudas sodus, un tai ir jāadresē paziņojums par iebildumiem. Svarīgi ir arī, ka paziņojumā par iebildumiem ir norādīts, kādā statusā juridiskai personai tiek pārmesti apgalvotie fakti (skat. iepriekš 27. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).

31 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka mātessabiedrību var atzīt par vainojamu meitassabiedrības rīcībā it īpaši tad, ja, lai gan tā ir atsevišķa juridiska persona, šī meitassabiedrība savu uzvedību tirgū nenosaka autonomi, bet gan būtībā piemēro mātessabiedrības dotus rīkojumus, it īpaši ievērojot ekonomiskās, organizatoriskās un juridiskās saiknes, kas vieno šīs abas juridiskās vienības (skat. iepriekš 27. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Tas tā ir tāpēc, ka šādā situācijā mātessabiedrība un tās meitassabiedrība ir vienas ekonomiskas vienības daļas un tātad veido vienu uzņēmumu iepriekš minētajā izpratnē. Tātad tas, ka mātessabiedrība un tās meitassabiedrība ir viens uzņēmums EKL

81. panta izpratnē, ļauj Komisijai adresēt mātessabiedrībai lēmumu, ar kuru ir uzlikts naudas sods, un neliek prasīts pierādīt pēdējās personisku līdzdalību šajā pārkāpumā (iepriekš 27. punktā minētais spriedums lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 59. punkts).

33 Tāpat Tiesa ir nospriedusi, ka īpašajā gadījumā, kad mātessabiedrībai pieder 100 % tās meitassabiedrības, kas ir izdarījusi Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumu, kapitāla, pirmkārt, šī mātessabiedrība var īstenot izšķirošu ietekmi uz šīs meitas sabiedrības rīcību un, otrkārt, pastāv atspēkojama prezumpcija, ka minētā mātessabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrības rīcību (skat. iepriekš 27. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Tādējādi Tiesa precizēja, ka šādos apstākļos pietiek, ka Komisija pierāda, ka viss meitassabiedrības kapitāls pieder tās mātessabiedrībai, lai prezumētu, ka pēdējā īsteno izšķirošu ietekmi uz šīs meitassabiedrības komercdarbības politiku. Tādēļ Komisija var uzskatīt mātessabiedrību par solidāri atbildīgu par tās meitassabiedrībai uzliktā naudas soda samaksu, ja vien šī mātessabiedrība, kurai ir jāatspēko šī prezumpcija, neiesniedz pietiekamus pierādījumus, lai pierādītu, ka tās meitassabiedrība rīkojas tirgū autonomi (skat. iepriekš 27. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Šajā gadījumā apstrīdētā lēmuma 370.–379. apsvērumā Komisija, atsaucoties uz Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūru, ir apkopojusi principus, kurus tā bija iecerējusi izmantot, lai noteiktu apstrīdētā lēmuma adresātus.

36 Tā it īpaši atgādināja, ka mātessabiedrību var uzskatīt par atbildīgu par meitassabiedrības prettiesisko rīcību tiktāl, ciktāl meitassabiedrība savu rīcību tirgū nenosaka autonomi, bet galvenokārt piemēro mātessabiedrības sniegtās norādes. Komisija precizēja, ka tā būtībā varēja prezumēt, ka mātessabiedrībai pilnībā piederoša

meitassabiedrība galvenokārt īsteno mātessabiedrības sniegtās norādes un ka pēdējā minētā sabiedrība šo prezumpciju var atspēkot, iesniedzot pierādījumus par pretējo (apstrīdētā lēmuma 374. apsvērums).

37 Attiecībā uz *Elf Aquitaine* atbildību Komisija norādīja, ka tai piederēja 98 % prasītājas kapitāldaļu un tā vienmēr ir iecēlusi prasītājas valdes locekļus. Tādējādi Komisija ir prezumējusi, ka *Elf Aquitaine* īstenoja izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrības rīcību (apstrīdētā lēmuma 427. apsvērums).

38 Attiecībā uz *Total* Komisija norādīja, ka tā 2000. gada aprīlī pārņēma kontroli pār 99,43 % no *Elf Aquitaine* kapitāldaļām, ka tā tieši vai netieši kontrolēja tās grupas kapitālu, kurai bija tieša loma pārkāpjošajā rīcībā, un ka, ņemot vērā šos apstākļus, Komisija prezumēja, ka *Total* īstenoja izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrību — *Elf Aquitaine* un prasītājas — rīcību (apstrīdētā lēmuma 428. un 429. apsvērums).

39 Apstrīdētā lēmuma 430.–432. apsvērumā Komisija izklāstīja prasītājas, kā arī *Total* un *Elf Aquitaine* izvirzītos argumentus par to vainojamību attiecīgajā pārkāpumā un tos izskatīja apstrīdētā lēmuma 433.–440. apsvērumā.

40 Apstrīdētā lēmuma 441. apsvērumā Komisija apstiprināja savu secinājumu, atbilstoši kuram prasītāja, *Total* un *Elf Aquitaine* bija vienots uzņēmums, un uzsvēra to atbildību par attiecīgo pārkāpumu, precizējot, ka *Total* atbildība par pārkāpumu iestājās tikai ar datumu, kad tas ieguva kontroli pār *Elf Aquitaine* kapitālu, proti, laikposmā no 2000. gada 30. aprīļa līdz 31. decembrim.

41 Apstrīdot šo novērtējumu, prasītāja būtībā norāda uz diviem iebildumiem attiecībā uz, pirmkārt, noteikumu par vainojamību pārkāpumu un, otrkārt, vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu.

Par to, ka it kā ir pārkāpti noteikumi attiecībā uz mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības izdarītu pārkāpumu

42 Prasītāja tiesas sēdē precizēja, ka tā neapstrīd attiecīgā pārkāpuma konstatēšanu, bet tikai *Total* un *Elf Aquitaine* vainojamību šajā pārkāpumā tiktāl, ciktāl tā ietekmē tās naudas soda apmēru.

43 Prasītāja būtībā apgalvo — tikai tas, ka tai pieder viss vai *a fortiori* gandrīz viss meitassabiedrības kapitāls, neļauj automātiski secināt, ka mātessabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi uz savu meitassabiedrību, un vainot mātessabiedrību meitassabiedrības izdarītā pārkāpumā. Komisija, nosakot prasītājas mātessabiedrību atbildību par pārkāpumu, pamatojoties tikai uz prezumpciju, kas saistīta ar to, ka tām pieder viss vai gandrīz viss kapitāls, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

44 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka Komisijas piemērotā metode, lai *Total* un *Elf Aquitaine* vainotu strīdīgajā pārkāpumā, tiktāl, ciktāl tās pamatā ir attiecīgā prezumpcija, atbilst iepriekš 27.–34. punktā minētajai judikatūrai.

45 Pirmkārt, pretēji tam, ko, šķiet, iesaka prasītāja, šīs vainojamības pamatā nav tikai īpašumtiesību uz kapitālu struktūra, bet arī konstatējums, ka prezumpcija par izšķirošās ietekmes īstenošanu nav atspēkota (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 437. un 441. apsvērumu).

46 Otrkārt, no šīs judikatūras izriet (skat. it īpaši iepriekš minēto 33. un 34. punktu), ka īpašumtiesību uz meitassabiedrības kapitālu struktūra ir pietiekams kritērijs, lai izvirzītu minēto prezumpciju, un Komisijai nav jāizvirza papildu norādes par to, ka mātessabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi, kā to pieprasa prasītāja.

47 Šo secinājumu neatspēko tas, ka šādas papildu pazīmes varētu būt norādītas Vispārējās tiesas 2007. gada 12. decembra spriedumā lietā T-112/05 *Akzo Nobel* u.c./Komisija (Krājums, II-5049. lpp., 13. un 54. punkts). Gan no iepriekš minētā 2007. gada 12. decembra sprieduma lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija (61. un 62. punkts), gan no iepriekš 27. punktā minētā 2009. gada 10. septembra sprieduma lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija (61. un 62. punkts) nepārprotami izriet, ka attiecīgās prezumpcijas īstenošana nav atkarīga no šādu pazīmju pastāvēšanas. Tāpat arī netiek prasīts, lai Komisija šajā nolūkā noteiktu, ka mātessabiedrība lietas faktu norises laikā zināja par meitassabiedrības pārkāpjošo rīcību.

48 Jānorāda arī tas, ka iepriekšminētā judikatūra īpaši attiecas uz atsevišķu gadījumu, kad mātessabiedrībai pieder viss meitassabiedrības kapitāls (iepriekš 27. punktā minētais 2009. gada 10. septembra spriedums lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 60. punkts). Šajā gadījumā *Total* un *Elf Aquitaine* nepiederēja viss prasītājas kapitāls (skat. iepriekš 2. punktu).

49 Tomēr jāuzsver, ka prasītāja neizvirza nevienu argumentu par to, ka *Total* un *Elf Aquitaine* piederošais kapitāls nesasniedz 100 % apmēru. Gluži otrādi, tiesas sēdē tā precizēja, ka tā neapgalvo, ka minētais fakts "būtiski izmaina situāciju attiecībā uz meitassabiedrības juridisko kontroli", tādējādi apstiprinot, ka tā neiebilst pret to, ka kapitāla pilnīgas un gandrīz pilnīgas kontroles situācijās tiek piemēroti vieni un tie paši noteikumi par pierādījumiem.

50 Tādējādi šis iebildums ir jānoraida.

Par apgalvoto vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu

51 Prasītāja apgalvo, ka, pamatojoties tikai uz attiecīgo prezumpciju attiecībā uz tās mātessabiedrībām, Komisija, pārbaudot pierādījumus, esot veikusi "nepamatotu

diskrimināciju". Prasītāja esot bijusi vienīgā meitassabiedrība, attiecībā uz kuru Komisija esot atsaukusies tikai uz prezumpciju, turpretī attiecībā uz citiem attiecīgajiem uzņēmumiem tā esot iesniegusi papildu pierādījumus par mātessabiedrību īstenoto izšķirošo ietekmi.

52 Šajā ziņā ir jānorāda, ka no apstrīdētā lēmuma 370.–379. apsvēruma izriet, ka Komisija attiecībā uz visiem adresātiem ir izmantojusi vienu un to pašu noteikumu, atbilstoši kuram visu vai gandrīz visu meitassabiedrības kapitāldaļu kontrole ir pietiekama, lai izvirzītu atspēkojamu prezumpciju, kas ļauj noteikt mātessabiedrības atbildību. Attiecīgā prezumpcija tiešām tika piemērota gan *Total* grupai, gan citām uzņēmumu grupām, uz kurām attiecas apstrīdētais lēmums.

53 Tas, ka attiecībā uz dažiem apstrīdētā lēmuma adresātiem — proti, *Akzo Nobel*, *FMC*, *L'Air liquide*, *SNIA* un *Edison* — Komisija papildus prezumpcijai norādīja arī dažas papildu norādes saistībā ar izšķirošo ietekmi, ko īsteno mātessabiedrības, nenozīmē, ka visiem adresātiem netika piemēroti vienādi principi.

54 Saistībā ar *Akzo Nobel* no apstrīdētā lēmuma 384. apsvēruma izriet, ka "tāpēc, ka [tā] pilnībā apmērā kontrolē *EKA* [*Chemicals*] kapitālu, Komisija uzskata, ka [tā] īstenoja izšķirošu ietekmi uz *EKA* [*Chemicals*], jo neviens šo prezumpciju atspēkojošs arguments netika iesniegts". Šo apsvērumu neatspēko fakts, ka šā paša lēmuma 385. apsvērumā Komisija atsaucās uz dažām papildu norādēm prezumpcijas apstiprināšanai.

55 Saistībā ar *FMC* Komisija norādīja, ka tā ir izdarījusi secinājumu par tās atbildību "tāpēc, ka *FMC Foret* [bija] meitassabiedrība, kuras kapitālu (netieši) pilnībā kontrolēja *FMC*" (apstrīdētā lēmuma 390. apsvērums). Šis apsvērums neietekmē to, ka apstrīdētā lēmuma 391. apsvērumā Komisija atsaucās uz vienu papildu pazīmi attiecībā uz *FMC* izšķirošo ietekmi uz tās meitassabiedrību.

56 Saistībā ar *L'Air liquide* Komisija apstrīdētā lēmuma 403. apsvērumā ir norādījusi: "Tā kā pārkāpuma izdarīšanas brīdī [tai] pilnībā piederēja *Chemoxal* kapitāls un tai bija tiesības iecelt *Chemoxal* valdes locekļus, [tā] prezumēja, ka tā īstenoja izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrību." Komisija šo apsvērumu precizēja, apstrīdētā lēmuma 405. apsvērumā norādot, ka "tas, ka pieder kapitāls 100 % apmērā, ļauj izvirzīt prezumpciju, kuru var atspēkot, pierādot, ka [..] meitassabiedrība bija [..] autonoma.

57 Saistībā ar *SNIA* no apstrīdētā lēmuma 411. apsvēruma izriet, ka tās atbildība bija noteikta, ņemot vērā tās apvienošanos ar sabiedrību, kas bija mātessabiedrība, kurai pilnībā piederēja pārkāpumā tieši iesaistītā vienība, un tāpēc norādītā situācija nav salīdzināma ar prasītājas situāciju.

58 Visbeidzot, saistībā ar *Edison* Komisija apstrīdētā lēmuma 418. apsvērumā norādīja: "Tā kā nav iesniegti argumenti, kas varētu atspēkot šo prezumpciju, tas, ka mātessabiedrībai pilnībā pieder kapitāls, [judikatūrā] tiek uzskatīts par pietiekamu pierādījumu." Turklāt apstrīdētā lēmuma 419.–421. apsvērumā Komisija minēja dažus papildu apstākļus, norādot, ka tie ir pretrunā *Edison* argumentam par tās meitassabiedrības autonomiju.

59 Tādējādi no iepriekš minētajiem apstrīdētā lēmuma apsvērumiem izriet, ka Komisija attiecībā uz visiem apstrīdētā lēmuma adresātiem ir uzskatījusi, ka tas, ka mātessabiedrība kontrolē visu vai gandrīz visu meitassabiedrības kapitālu — gadījumā, ja nav argumentu no šīs kontroles izrietošās prezumpcijas atspēkošanai — ir pietiekami, lai atzītu mātessabiedrības atbildību, jo papildu pazīmes par dažu attiecīgo mātessabiedrību izšķirošas ietekmes īstenošanu pār to meitassabiedrībām, ja tās bija pieejamas, tika izvirzītas, vai nu lai pastiprinātu secinājumu, kas pamatoti jau izriet no tā, ka pilnībā tiek kontrolēts meitassabiedrības kapitāls, vai arī lai atbildētu uz attiecīgo uzņēmumu izvirzītajiem argumentiem.

60 Turklāt attiecībā uz grupu, kurai pieder prasītāja, Komisija papildus kapitāla saiknei norādīja arī to, ka prasītājas valdes locekļus iecēla *Elf Aquitaine* (apstrīdētā lēmuma 427. apsvērums), tomēr nesaistot ar papildu faktiskajiem apstākļiem tādas meitassabiedrības vainojamību pārkāpjošā rīcībā, kuras kapitāls pilnībā vai gandrīz pilnībā pieder mātessabiedrībai.

61 Līdz ar to šis iebildums ir jānoraida kā nepamatots un tādējādi arī pirmais pamats kopumā.

Par otro pamatu — kļūdām faktos attiecībā uz Total *un* Elf Aquitaine *vainojamību pārkāpumā*

62 Prasītāja apgalvo, ka, pat ja pieņem, ka metode — attiecīgās prezumpcijas izmantošana — ir pieņemama, Komisijai faktiski neesot bijis pamata pārkāpumā vainot *Total* un *Elf Aquitaine.*

63 Pirmkārt, tā apgalvo, ka esot apstrīdējusi šo vainojamību, pierādot, ka *Elf Aquitaine* un *Total* vadītāji nekādā veidā neesot bijuši iesaistīti attiecīgajā pārkāpjošajā rīcībā.

64 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Komisija strīdīgajā pārkāpumā vainoja *Total* un *Elf Aquitaine*, pamatojoties uz to, ka faktu norises laikā tās kopā ar prasītāju veidoja vienu uzņēmumu. Lai izdarītu šādu secinājumu, Komisija balstījās uz prezumpciju, kas izriet no tā, ka tās kontrolēja gandrīz visu prasītājas kapitālu, un konstatēja, ka administratīvā procesa laikā šī prezumpcija netika atspēkota.

65 Taču, tā kā šis apsvērums nebija pamatots ar prasītājas mātessabiedrību līdzdalību pārkāpjošajā rīcībā, prasītājas argumenti par to, ka šo sabiedrību vadītāji tieši nebija iesaistīti un nezināja par inkriminētajiem faktiem, nevar apstrīdēt šo apsvērumu.

66 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka tā esot atspēkojusi šo prezumpciju, jo administratīvā procesa laikā tā ir pierādījusi savu autonomiju tās komerciālās politikas noteikšanā.

67 Atbilstoši iepriekš 34. punktā minētajai judikatūrai, lai atspēkotu attiecīgo prezumpciju, mātessabiedrībai ir jāiesniedz pietiekami pierādījumi, lai pierādītu, ka tās meitassabiedrība tirgū rīkojas autonomi.

68 Šajā ziņā ir jāņem vērā visi atbilstošie fakti, kas attiecas uz saimnieciskām, organizatoriskām un juridiskām saiknēm, kuras vieno šo meitassabiedrību ar mātessabiedrību, kas var atšķirties katrā no gadījumiem (iepriekš 27. punktā minētais 2009. gada 10. septembra spriedums lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 61. un 74. punkts).

69 Šis vērtējums nav jāveic, ņemot vērā vienīgi tos faktus, kas attiecas uz tādu meitassabiedrības komercpolitiku *stricto sensu* kā izplatīšanas vai cenu stratēģiju. It īpaši attiecīgo prezumpciju nevar atspēkot tikai pierādījums, ka tieši meitassabiedrība pārvalda šos specifiskos tās komercpolitikas aspektus, nesaņemot norādījumus šajā sakarā (šajā ziņā skat. iepriekš 27. punktā minēto 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 65. un 75. punkts).

70 Šajā gadījumā no lietas materiāliem izriet, ka atbildē uz paziņojumu par iebildumiem prasītāja būtībā norādīja, ka tās komercpolitiku nekad nav noteikušas mātessabiedrības, it īpaši ņemot vērā grupas struktūru, kā arī nelielo to darbību proporciju, kuras saistītas ar pārkāpumu, attiecībā pret kopējo apgrozījumu.

71 Tā kā prasītāja neiesniedza nekādus konkrētus pierādījumus savas tēzes par tās autonomiju tirgū pamatojumam, uzreiz jānorāda, ka šo argumentu pamatā ir tikai vienkārši apgalvojumi. It īpaši attiecīgā atbildes uz paziņojumu par iebildumiem daļā nav norādīts neviens dokuments, lai pamatotu atbildē iekļautos faktus.

72 Atbildē uz paziņojumu par iebildumiem prasītājas izvirzītie argumenti acīmredzami nevarēja veidot tādu norāžu kopumu, kas būtu pietiekams, lai atspēkotu attiecīgo prezumpciju.

73 Turklāt jānorāda, ka attiecīgie argumenti ne vien netika pamatoti ar atbilstošiem pierādījumiem, bet tie arī nevarēja pierādīt prasītājas autonomiju.

74 Pirmkārt, saistībā ar prasītājas apgalvojumu, atbilstoši kuram *Total* un *Elf Aquitaine* bija tikai nefunkcionējoši holdingi, jānorāda, ka tikai šis apstāklis nav pietiekams, lai izslēgtu, ka tās ir īstenojušas izšķirošu ietekmi uz prasītāju, it īpaši koordinējot finanšu investīcijas grupā. Sabiedrību grupas kontekstā holdings ir sabiedrība, kuras mērķis ir apvienot kapitāldaļas dažādās sabiedrībās un kuras uzdevums ir nodrošināt šo sabiedrību vienotu vadību (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2008. gada 8. oktobra spriedumu lietā T-69/04 *Schunk* un *Schunk Kohlenstoff-Technik*/Komisija, Krājums, II-2567. lpp., 63. punkts).

75 Prasītāja pati pieļauj, ka *Elf Aquitaine* piedalījās vissvarīgāko lēmumu pieņemšanā, kuriem varēja būt ietekme visas grupas līmenī, un ka tā noteica vispārīgo politiku attiecībā uz dažādo atzaru darbību savstarpējo saderību, uz darbības izmaiņām un darbības ģeogrāfisko izvietojumu pasaulē. Šie apgalvojumi apstiprina, ka *Elf Aquitaine* uzdevums bija nodrošināt vadības vienotību un koordināciju, lai ietekmētu prasītājas rīcību tirgū.

76 Otrkārt, tā kā prasītāja norāda, ka *Total* un *Elf Aquitaine* nav piedalījušās komercpolitikas noteikšanā saistībā ar PH un PBS, jākonstatē, ka sabiedrību grupā pienākumu sadale ir parasta parādība, kas nav pietiekama, lai atspēkotu pieņēmumu, atbilstoši kuram prasītāja, *Total* un *Elf Aquitaine* ir viens uzņēmums EKL 81. panta izpratnē.

77 Nevar arī izdarīt nekādus secinājumus no tā, ka mātessabiedrībām un prasītājai nekad nav bijuši kopīgi klienti, ka tās nav darbojušās tirgos, kuros prasītāja darbojas, kā arī saistītajos tirgos, un ka darbība saistībā ar attiecīgajiem produktiem ir tikai neliela daļa no kopējā grupas apgrozījuma.

78 Treškārt, attiecībā uz prasītājas argumentu par informācijas sistēmas un tās savstarpējo attiecību neesību ar tās mātessabiedrību, izņemot informāciju, kas izriet no juridiskajiem pienākumiem grāmatvedības un finanšu regulēšanas jomā, jānorāda — tā kā meitassabiedrības autonomija netiek vērtēta operatīvās uzņēmuma vadības aspektā, tas, ka meitassabiedrība nekad mātessabiedrības labā nav īstenojusi īpašu informācijas politiku attiecīgajā tirgū, nav pietiekami, lai pierādītu tās autonomiju.

79 Ceturtkārt, attiecībā uz argumentu, kuru pirmo reizi prasītāja izvirzīja Vispārējā tiesā par to, ka tā 2006. gada 18. maijā attiecībā uz kapitālu atdalījās no *Total*, jānorāda, ka šī atdalīšanās, kas notika pēc pārkāpuma un pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, nevar tikt izmantota kā būtiska norāde, lai novērtētu saiknes starp attiecīgajām sabiedrībām pārkāpuma laikā.

80 Piektkārt, attiecībā uz prasītājas argumentu, atbilstoši kuram Komisijas nostāja, ko tā pieņēmusi apstrīdētajā lēmumā, atšķiras no tās, ko tā pieņēma 2003. gada 10. decembra Lēmumā C(2003) 4570 par [EKL] 81. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/E-2/37.857 — Organiskie peroksīdi), jānorāda, ka no minētā lēmuma 373.–391. apsvēruma izriet, ka Komisija nekādā veidā nav analizējusi prasītājas mātessabiedrības atbildības problēmu un, it īpaši, Komisija nav paudusi viedokli par tās autonomiju attiecībā pret mātessabiedrību.

81 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka no Komisijas netiek prasīts, lai tā vienmēr pārbaudītu, vai meitassabiedrības pārkāpjošajā rīcībā var par vainojamu atzīt mātessabiedrību (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2006. gada 14. decembra spriedumu apvienotajās lietās no T-259/02 līdz T-264/02 un T-271/02 *Raiffeisen Zentralbank Österreich* u.c./Komisija, Krājums, II-5169. lpp., 330. un 331. punkts). Tādējādi atbilstoši judikatūrā norādītajiem principiem vainojamības jomā tikai tas, ka Komisija nebija plānojusi iespēju Lēmumu C(2003) 4570 adresēt prasītājas mātessabiedrībai, nav pretrunā tam, ka tā šādi rīkojas šajā gadījumā.

82 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāuzskata, ka Komisija pamatoti ir secinājusi, ka prasītājas iesniegtie pierādījumi, pat kopā ņemot, nebija pietiekami, lai atspēkotu attiecīgo prezumpciju.

83 Saistībā ar prasītājas prasības pieteikuma pielikumā iesniegto dokumentu ar nosaukumu "Pouvoirs internes et engagements de dépense" [Iekšējā pārvaldība un izdevumu saistības], kura mērķis — pamatot tās argumentu, atbilstoši kuram *Total* tikai apstiprināja visnozīmīgākās tās meitassabiedrību veiktās investīcijas, ir jānorāda, ka uz šo dokumentu prasītāja neatsaucās savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem un tādējādi uz to nevar atsaukties, lai apstrīdētu Komisijas veikto vērtējumu apstrīdētajā lēmumā.

84 Katrā ziņā ir jānorāda, ka attiecīgais dokuments nav tāds pierādījums, lai noteiktu prasītājas autonomiju, jo, pirmkārt, kā izriet no prasītājas atbildes uz Komisijas nosūtīto informācijas pieprasījumu administratīvā procesa laikā, tajā ir noteikumi, kas nosaka tiesības iesaistīt grupu un ir piemērojami "kopš 2001. gada", kas neattiecas uz attiecīgā pārkāpuma izdarīšanas laiku, un, otrkārt, apsvērums, atbilstoši kuram grupas vadošā uzņēmuma iesaistīšanās tās meitassabiedrības komercpolitikā aprobežojas ar noteikta līmeņa investīcijām, nav pietiekams, lai noteiktu meitassabiedrības autonomiju.

85 Ņemot vērā šos apsvērumus, jāuzskata, ka Komisija pamatoti ir secinājusi, ka atbildē uz paziņojumu par iebildumiem prasītājas iesniegtie pierādījumi nebija pietiekami, lai atspēkotu attiecīgo prezumpciju.

86 Tādējādi otrais pamats ir jānoraida.

Par trešo pamatu — pienākuma norādīt pamatojumu un labas pārvaldības principa pārkāpumu

87 Prasītāja apgalvo, ka Komisija, nesniedzot atbildi uz argumentiem, lai pierādītu prasītājas autonomiju, neesot izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, kā arī esot pārkāpusi labas pārvaldības principu.

88 Pirmkārt, attiecībā uz pienākumu norādīt pamatojumu prasītāja apgalvo, ka Komisija neesot paudusi nostāju par apstrīdētā lēmuma 431. apsvērumā apkopotajiem argumentiem par to, ka tas, ka *Elf Aquitaine* ieceļ tās valdes locekļus, pats par sevi nepierāda efektīvas kontroles esību un ka prasītājai bija pilnīga autonomija savas

komercpolitikas noteikšanā. Turklāt Komisija neesot izklāstījusi dažus prasītājas iesniegtos argumentus attiecībā uz faktu, ka sabiedrību *Total* un *Elf Aquitaine* vadītāji nekad nav bijuši iesaistīti apstrīdētajā lēmumā norādītajās darbībās un ka mātessabiedrību īstenotā kontrole attiecās tikai uz visnozīmīgāko investīciju atļaušanu.

89 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 253. pantā prasītajam pamatojumam ir jābūt pielāgotam attiecīgā akta būtībai un tam nepārprotami un viennozīmīgi jāatspoguļo iestādes — akta autores — argumentācija, lai ļautu ieinteresētajām personām noskaidrot pieņemtā akta pamatojumu un kompetentajai tiesai veikt pārbaudi. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu uzskaitīti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo jautājums, vai akta pamatojumā izpildītas EKL 253. pantā izvirzītās prasības, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai šā panta formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tiesību normas, kas regulē attiecīgo jomu (skat. Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts un tajā minētā judikatūra).

90 Gadījumā, ja, kā tas ir šajā izskatāmajā lietā, lēmums par EKL 81. panta piemērošanu attiecas uz vairākiem adresātiem un rada problēmu saistībā ar vainojamības pārkāpumā noteikšanu, tajā ir jābūt ietvertam pietiekamam pamatojumam attiecībā uz katru no tā adresātiem, it īpaši tiem adresātiem, kuri saskaņā ar šā lēmuma noteikumiem ir atzīti par atbildīgiem par šo pārkāpumu. Attiecībā uz mātessabiedrību, kas solidāri tiek saukta pie atbildības par pārkāpumu, šādā lēmumā jāietver detalizēts iemeslu izklāsts, lai pamatotu, ka šī sabiedrība ir vainojama pārkāpumā (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-327/94 *SCA Holding*/Komisija, *Recueil*, II-1373. lpp., 78.–80. punkts).

91 No tā izriet —, ja, kā šajā lietā, Komisija par pamatu izmanto prezumpciju, atbilstoši kurai mātessabiedrība īsteno izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrības rīcību un ja attiecīgās sabiedrības administratīvā procesa laikā ir izvirzījušas pierādījumus, lai

atspēkotu šo prezumpciju, lēmumā ir jābūt iekļautam pietiekamam to apstākļu izklāstam, kas var pamatot Komisijas nostāju, atbilstīgi kurai šie faktiskie apstākļi nebija pietiekami, lai atspēkotu minēto prezumpciju.

92 Šajā ziņā ir jānorāda, ka no apstrīdētā lēmuma 430.–441. apsvēruma izriet, ka Komisija ir pieņēmusi pamatotu nostāju attiecībā uz prasītājas un tās mātessabiedrību izvirzītajiem faktiskajiem apstākļiem administratīvā procesa laikā.

93 Pēc tam, kad apstrīdētā lēmuma 430.–432. apsvērumā Komisija aprakstīja attiecīgo uzņēmumu atbildēs uz paziņojumu par iebildumiem izvirzītos argumentus, Komisija atbildēja uz izvirzītajiem argumentiem, galvenokārt — par vainošanas rīcībā nelikumību, pamatojoties uz prezumpciju, it īpaši attiecībā uz juridiskas vienības autonomijas principu, sankciju individualitātes, personīgās atbildības, nevainīguma prezumpcijas un procesuālās vienlīdzības principu.

94 Turklāt apstrīdētā lēmuma 433.–441. apsvērumā Komisija konstatēja, ka prezumpcija, kas ir saistīta ar to, ka *Elf Aquitaine* un *Total* pieder gandrīz viss prasītājas kapitāls, netika atspēkota un secinājums, ka *Elf Aquitaine* un *Total* ir atbildīgas par attiecīgo pārkāpumu, bija jāsaglabā, pamatojoties uz šo prezumpciju.

95 Jāuzskata, ka ar šo pamatojumu Komisija ir atbildējusi arī uz galvenajiem prasītājas izvirzīto argumentu punktiem.

96 Turklāt, tā kā Komisijai nav jāpauž viedoklis par visiem argumentiem, ko tai iesniedz ieinteresētās personas (Vispārējās tiesas 2005. gada 15. jūnija spriedums lietā T-349/03 *Corsica Ferries France*/Komisija, Krājums, II-2197. lpp., 64. punkts, šajā ziņā skat. arī iepriekš 89. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, 64. punkts), tai nevar pārmest, ka tā nav sniegusi precīzu atbildi uz katru

prasītājas izvirzīto argumentu. Visaptveroša atbilde kā tā, kura sniegta šajā lietā, var atkarībā no izskatāmās lietas apstākļiem būt pietiekama, lai uzņēmums atbilstošā veidā varētu aizstāvēt savas tiesības un lai Vispārējā tiesa varētu veikt pārbaudi.

97 Apstrīdētā lēmuma pamatojuma lakonismu attiecībā uz šo punktu turklāt pamato tas, ka prasītājas izvirzītie argumenti bija tikai apgalvojumi un tie nebija pamatoti ar konkrētiem pierādījumiem par tās apgalvoto autonomiju tirgū.

98 Šajā ziņā saistībā it īpaši ar prasītājas argumentu par to, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 430.–432. apsvērumā neesot izklāstījusi prasītājas apgalvojumu, atbilstīgi kuram mātessabiedrību veiktā kontrole aprobežojās ar to, ka tās izsniedza atļauju tikai pašām nozīmīgākajām investīcijām, ir jānorāda, ka šis apgalvojums ir iekļauts apstrīdētā lēmuma 431. apsvēruma ceturtajā ievilkumā minētajā apgalvojumā, atbilstoši kuram "[prasītājai] bija piešķirta pilnīga autonomija attiecībā uz tās komercpolitiku un rīcību tirgū", kas noraidīts kā nepietiekams saistībā ar visaptverošo atbildi, kas sniegta šā lēmuma 437. apsvērumā par pretējiem faktiskajiem attiecīgajiem apstākļiem, norādot, ka "[attiecīgā] prezumpcija netika noraidīta".

99 Turklāt ir jāatgādina, ka šīs atbildes lakonisko raksturu attaisno tas, ka attiecīgie apgalvojumi netika pamatoti ne ar kādiem konkrētiem pierādījumiem.

100 Saistībā ar argumentu, atbilstoši kuram *Total* un *Elf Aquitaine* vadītāji nekad nav bijuši iesaistīti inkriminētajās darbībās, no iepriekš minētā 64. un 65. punkta izriet, ka Komisija nav par pamatu izmantojusi šo elementu, lai strīdīgajā pārkāpumā vainotu prasītājas mātessabiedrības; tas, ka nostāja attiecībā uz attiecīgo argumentu nav skaidri pausta, nevar būt par iemeslu pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumam.

101 Attiecībā uz faktu, ka Komisija nav skaidri atbildējusi uz argumentu, kas norādīts apstrīdētā lēmuma 431. apsvērumā, atbilstoši kuram tas, ka *Elf Aquitaine* iecēla prasītājas valdes locekļus, nepierāda faktiskas kontroles īstenošanu, ir jānorāda, ka no apstrīdētā lēmuma 427.–429. apsvēruma izriet, ka šis elements bija minēts papildus attiecīgajai prezumpcijai un ka tas neietekmēja prasītājas mātessabiedrību vainojamību strīdīgajā pārkāpumā. Tādējādi tas, ka nav skaidras atbildes uz attiecīgo argumentu, netraucēja prasītājai uzzināt pamatojumu šai vainojamībai, ne arī to Vispārējā tiesā apstrīdēt.

102 Visbeidzot, saistībā ar prasītājas argumentu, atbilstoši kuram attiecīgais pienākums norādīt pamatojumu šajā gadījumā bija pastiprināts, jo apstrīdētā lēmuma pamatā ir novatoriska pieeja, ir jānorāda, ka prezumpciju, ka mātessabiedrība īsteno izšķirošu ietekmi uz savu meitassabiedrību, kas balstīta tikai uz kapitāla saikni, Komisija tostarp jau izvirzīja 2005. gada 19. janvāra Lēmumā C(2004) 4876 par [EKL] 81. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru attiecībā uz *Akzo Nobel*, *Akzo Nobel Nederland BV*, *Akzo Nobel Chemicals BV*, *Akzo Nobel Functional Chemicals BV*, *Akzo Nobel Base Chemicals AB*, *EKA Chemicals*, *Akzo Nobel AB*, *Atofina*, *Elf Aquitaine*, *Hoechst AG*, *Clariant GmbH*, *Clariant AG* (Lieta E-1/37.773 — *AMCA*), ar kuru tā prasītājas izdarītajā pārkāpumā vainoja *Elf Aquitaine*. Tāpēc prasītāja nevar apgalvot, ka Komisija šajā izskatāmajā lietā attiecībā uz tās mātessabiedrībām piemērojusi radikāli jaunu pieeju.

103 Katrā ziņā apstrīdētajā lēmumā Komisija neaprobežojās tikai ar pamatojumu kopsavilkuma sniegšanu, tā arī, atsaucoties uz Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūru, skaidri izklāstīja gan tos principus, kurus tā bija nodomājusi piemērot savu adresātu identificēšanai (apstrīdētā lēmuma 370.–379. apsvērums), gan arī šo principu piemērošanu attiecībā uz *Total* grupu (apstrīdētā lēmuma 427.–441. apsvērums).

104 Tāpēc iebildums par pienākuma sniegt pamatojumu pārkāpumu nav pamatots.

105 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisija esot pārkāpusi labas pārvaldības principu, jo tā par pamatu esot izmantojusi tikai prezumpciju par izšķirošu ietekmi, bet neesot rūpīgi pārbaudījusi faktiskos apstākļus, kas tika iesniegti, lai atspēkotu šo prezumpciju, it īpaši elementus, kuros norādīts, ka tas, ka *Elf Aquitaine* ir iecēlusi prasītājas valdes locekļus, nav būtiski, un elementus, kuros norādīta prasītājas autonomija tās komercpolitikas noteikšanā.

106 Kā izriet no iepriekš minētajiem 98.–101. punkta, attiecībā uz apgalvojumu par prasītājas autonomiju lakoniskā atbilde, kas apstrīdētajā lēmumā sniegta par šiem faktiskajiem apstākļiem, ir pamatota ar to, ka šā apgalvojuma pamatojumam netika izvirzīts neviens konkrēts pierādījums; attiecībā uz argumentu, ar kuru tiek apstrīdēta valdes locekļu iecelšanas neatbilstība — lakoniskā atbilde ir pamatota ar šā elementa pakārtoto raksturu, kas neietekmēja attiecīgo vainojamību. Tādēļ šīs atbildes lakonisms neļauj arī konstatēt, ka ir pārkāpts pienākums rūpīgi un objektīvi pārbaudīt tos atbilstošos faktus, kuri izriet no administratīvā procesa.

107 Turklāt, lasot apstrīdētā lēmuma 434.–441. apsvērumu, iespējams konstatēt, ka Komisija ir pārbaudījusi prasītājas un tās mātessabiedrību argumentus, kas apkopoti apstrīdētā lēmuma 431. apsvērumā, lai apšaubītu vainojamību attiecīgajā pārkāpumā. Atbildes uz paziņojumu par iebildumiem analīze neļauj identificēt citus atbilstošus faktus, kurus Komisija nebūtu ņēmusi vērā.

108 No tā izriet, ka iebildums par labas pārvaldības principa pārkāpumu nav pamatots.

109 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, trešais pamats ir jānoraida.

Par ceturto pamatu — kļūdām tiesību piemērošanā un kļūdām faktos attiecībā uz naudas soda apmēra palielināšanu preventīviem mērķiem

110 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisija esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nosakot attiecīgo palielinājumu, pamatojoties uz apsvērumu, kas saistīts ar *Elf Aquitaine* un *Total* apgrozījumu, ciktāl tās nevarēja atzīt par vainojamām pārkāpumā.

111 Jānorāda, ka šis iebildums pilnībā ir balstīts uz pieņēmumu par to, ka strīdīgajā pārkāpumā prasītājas mātessabiedrības nevar atzīt par vainojamām; šis iebildums tika noraidīts, pārbaudot pirmo un otro pamatu. Tātad tas ir uzreiz jānoraida.

112 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisija esot pārkāpusi samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principus, jo saistībā ar attiecīgo palielinājumu tā ir ņēmusi vērā grupas lielumu un apgrozījumu, nepierādot, ka mātessabiedrību vadītāji ir piedalījušies pārkāpumā vai ka meitassabiedrība ir izmantojusi grupas resursus.

113 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai noteiktu naudas soda apmēru, Komisijai ir jāraugās, lai tam būtu preventīva ietekme, un šajā sakarībā tā var it īpaši ņemt vērā attiecīgā uzņēmuma lielumu un ekonomisko potenciālu (Tiesas 1983. gada 7. jūnija spriedums apvienotajās lietās no 100/80 līdz 103/80 *Musique Diffusion française* u.c./Komisija, *Recueil*, I-1825. lpp., 106. un 120. punkts, un 2005. gada 28. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, Krājums, I-5425. lpp., 243. punkts).

114 Jāatgādina, ka, lai nodrošinātu naudas soda pietiekamu preventīvu iedarbību, ir nepieciešams modulēt naudas soda apmēru, lai naudas sods netiktu uzskatīts par niecīgu vai gluži pretēji — pārmērīgu, it īpaši attiecībā uz konkrētā uzņēmuma finanšu kapacitāti, atbilstoši prasībām par, pirmkārt, naudas soda efektivitātes nodrošināšanas nepieciešamību un, otrkārt, par samērīguma principa ievērošanu (Vispārējās tiesas 2006. gada 5. aprīļa spriedums lietā T-279/02 *Degussa*/Komisija, Krājums, II-897. lpp., 283. punkts, un 2008. gada 18. jūnija spriedums lietā T-410/03 *Hoechst*/Komisija, Krājums, II-881. lpp., 379. punkts).

115 Tā it īpaši ir iespēja attiecīgajam uzņēmumam atvieglot nepieciešamo resursu apkopošanu tam uzliktā naudas soda samaksāšanai, kas, ņemot vērā naudas soda pietiekamu preventīvu iedarbību, var pamatot reizināšanas koeficienta piemērošanu (šajā ziņā skat. Tiesas 2006. gada 29. jūnija spriedumu lietā C-289/04 P *Showa Denko*/Komisija, Krājums, I-5859. lpp., 18. punkts, kā arī iepriekš 114. punktā minētos spriedumus lietā *Degussa*/Komisija, 284. punkts, un lietā *Hoechst*/Komisija, 379. punkts).

116 Līdz ar to šajā izskatāmajā lietā Komisija varēja likumīgi palielināt attiecīgās soda naudas sākumsummas apmēru, ņemot vērā uzņēmuma vispārējo lielumu, ko veidoja prasītāja, *Total* un *Elf Aquitaine*.

117 Turklāt attiecībā uz apsvērumu, ko pamato galvenokārt ar iespēju attiecīgajam uzņēmumam atvieglot nepieciešamo resursu apkopošanu tam uzliktā naudas soda samaksāšanai, no Komisijas netika prasīts — pretēji prasītājas apgalvojumam — noteikt saikni starp attiecīgā uzņēmuma līdzekļu izmantošanu un attiecīgo pārkāpumu, taču tā varēja likumīgi ņemt vērā vispārējo uzņēmuma lielumu.

118 Tā kā attiecīgais palielinājums ir likumīgi pamatots ar attiecīgā uzņēmuma lielumu un resursi, kas izmantoti saistībā ar pārkāpumu, nav atbilstošs kritērijs, tā piemērošana nav vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums tikai tāpēc vien, ka tā nenošķir uzņēmumus — pārkāpējus pēc šā kritērija.

119 Attiecībā uz prasītājas apgalvojumu par iespējamo attiecīgā palielinājuma nesamērīgumu vispirms ir jānorāda, ka pārkāpums, par kuru ir uzlikts sods, atbilst tādai rīcībai, kuras prettiesiskumu Komisija ir vairākkārtēji apstiprinājusi kopš savas sākotnējās iesaistīšanās šajā jautājumā, kas pilnībā pamato naudas soda apmēra noteikšanu līmenī, kas nodrošina pietiekamu atturošu iedarbību (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2007. gada 12. decembra spriedumu apvienotajās lietās T-101/05 un T-111/05 *BASF* un *UCB*/Komisija, Krājums, II-4949. lpp., 46. un 47. punkts).

120 Tālāk ir jānorāda, ka Komisijai ir zināma rīcības brīvība naudas sodu apmēra noteikšanā, lai tādējādi veicinātu tādu uzņēmumu darbību, kas ievēro konkurences tiesību normas. Šajā ziņā, ņemot vērā attiecīgā uzņēmuma lielumu, ko apliecina īpaši lielais *Total* un *Elf Aquitaine* apgrozījums pasaulē finanšu gadā tieši pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas (apstrīdētā lēmuma 463. apsvērums), attiecīgo palielinājumu, izmantojot reizināšanas koeficientu 3, nevar uzskatīt par nesamērīgu salīdzinājumā ar atturošās iedarbības mērķi.

121 Līdz ar to ceturtais pamats ir jānoraida.

Par piekto pamatu — kļūdām tiesību piemērošanā un kļūdām faktos attiecībā uz naudas soda palielināšanu recidīva gadījumā

122 Šis pamats iedalāms divās daļās.

Par pirmo daļu — likumpārkāpumu un sodu tiesiskuma principa un tiesiskās drošības principa pārkāpumu

123 Savā prasības pieteikumā prasītāja norāda, ka, pamatojoties uz iepriekšējiem spriedumiem, kuri attiecas uz faktiem, kuri risinājušies vairāk nekā 20 gadus pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, Komisija ir pārkāpusi likumpārkāpumu un sodu tiesiskuma principu un tiesiskās drošības principu.

124 Tiesas sēdē tā precizēja, ka, iepazinusies ar Tiesas 2007. gada 8. februāra spriedumu lietā C-3/06 P *Groupe Danone*/Komisija (Krājums, I-1331. lpp.) un 2010. gada 17. jūnija spriedumu lietā C-413/08 P *Lafarge*/Komisija (Krājums, I-5361. lpp.), tā atteicās no šīs sestā pamata daļas, tomēr saglabājot argumentus, kas izvirzīti attiecībā uz šā pamata otro daļu par principa *non bis in idem* un samērīguma principa pārkāpumu, kas tika atzīmēts tiesas sēdes protokolā.

125 Tādēļ šā pamata pirmā daļa vairs nav jāpārbauda.

Par otro daļu — principa *non bis in idem* un samērīguma principa pārkāpumu

126 Pirmām kārtām, prasītāja uzsver, ka Komisija esot pārkāpusi principu *non bis in idem*, ciktāl tādi paši spriedumi pirms tiem, kuri norādīti apstrīdētajā lēmumā, jau ņemti vērā attiecībā uz prasītāju recidīva gadījumā divos iepriekšējos lēmumos — C(2003) 4570 un C(2004) 4876.

127 Jāatgādina, ka principa *non bis in idem* piemērošana ir pakļauta trīs nosacījumiem: fakti ir vienādi, likumpārkāpējs ir viens un tas pats un aizsargātās tiesiskās intereses ir vienas un tās pašas. Šis princips aizliedz uzlikt sodu vienai un tai pašai personai vairāk nekā vienu reizi par to pašu prettiesisko rīcību, lai aizsargātu tās pašas tiesiskās intereses (Tiesas 2004. gada 7. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland* u.c./ Komisija, *Recueil*, I-123. lpp., 338. punkts).

128 Pirmkārt, jānorāda, ka, ciktāl tas, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā ņem vērā iepriekšējos pārkāpumus, nav vērsts uz to, lai vēlreiz sodītu par minētajiem pārkāpumiem, bet tikai, lai sodītu prasītāju par to, ka tā bija aizliegtās vienošanās dalībniece, kas minēta apstrīdētajā lēmumā, ņemot vērā tās recidīvo rīcību, tas, ka Komisija jau ir ņēmusi vērā šos pašus pārkāpumus abos minētajos iepriekšējos lēmumos, neizraisa principa *non bis in idem* pārkāpumu.

129 Otrkārt, katrā ziņā ir jānorāda, ka iepriekš minētajā 127. punktā izklāstītie kumulatīvie *non bis in idem* principa piemērojamības nosacījumi nav izpildīti, ja nav izpildīts nosacījums par faktu identiskumu. Apstrīdētajā lēmumā Komisija prasītājai ir noteikusi sodu tāpēc, ka tā ir bijusi aizliegtās vienošanās dalībniece, par ko tā iepriekš nav ne uzsākusi tiesvedības, ne noteikusi sankcijas, ko turklāt neapgalvo prasītāja.

130 Tātad Komisija, ņemot vērā tās Lēmumus 85/74 un 94/599, lai apstrīdētajā lēmumā konstatētu prasītājas recidīvo rīcību, lai gan tā jau ir ņēmusi vērā šo pašu vainu pastiprinošo apstākli Lēmumos C(2003) 4570 un C(2004) 4876, nav pārkāpusi *non bis in idem* principu.

131 Tātad šis prasītājas iebildums ir noraidāms kā nepamatots.

132 Otrām kārtām, tā kā prasītāja apgalvo, ka Komisija esot pārkāpusi samērīguma principu, jo apstrīdētajā lēmumā recidīva dēļ ir piemērojusi naudas soda pamatsummas palielinājumu, pirmkārt, kā nepamatots ir jānoraida tās arguments, ka, ņemot vērā šo pašu vainu pastiprinošo apstākli Lēmumos C(2003) 4570 un C(2004) 4876, preventīvais mērķis jau esot sasniegts.

133 Tas, ka Komisija recidīva konstatēšanai saistībā ar citiem pārkāpumiem jau ir ņēmusi vērā Lēmumus 85/74 un 94/599, tai nebija šķērslis apstrīdētajā lēmumā ņemt vērā šos divus lēmumus saistībā ar attiecīgā pārkāpuma smaguma pārbaudi, lai atturētu prasītāju no tā, ka turpmāk tā atkārto pretlikumīgo rīcību.

134 Katrs minētais pārkāpums neatkarīgi viens no otra ir atkārtota pārkāpjoša rīcība, kad tiek pārkāpti konkurences noteikumi, kā tika konstatēts Lēmumos 85/74 un 94/599, kas liecināja par prasītājas tendenci neizdarīt atbilstošus secinājumus no šiem spriedumiem (šajā ziņā skat. iepriekš 124. punktā minēto spriedumu lietā *Groupe Danone*/Komisija, 40. punkts).

135 Otrkārt, kā neatbilstošs ir jānoraida prasītājas arguments, ka Komisija esot pārkāpusi samērīguma principu, recidīva dēļ tai nosakot jaunu palielinājumu, kaut arī šie paši apstākļi tika ņemti vērā Lēmumos C(2003) 4570 un C(2004) 4876, un ka tādēļ tai nebija nekādas iespējas mainīt savu rīcību. Tā kā Komisija, lai noteiktu atkārtotu prasītājas pārkāpjošo rīcību, nav pamatojusies uz minētajiem lēmumiem, šajā gadījumā nav nozīmes tam, ka šie lēmumi ir pieņemti pēc tam, kad beidzies pārkāpums, par kuru ir noteikts sods apstrīdētajā lēmumā.

136 Ņemot vērā šos apsvērumus, prasītājas iebildums par to, ka Komisija ir pārkāpusi samērīguma principu, un tātad otrā daļa, kā arī šis pamats kopumā ir jānoraida.

Par sesto pamatu — kļūdu tiesību piemērošanā un kļūdu faktos attiecībā uz naudas soda apmēra samazināšanu, piemērojot Paziņojumu par sadarbību

137 Paziņojuma par sadarbību 21.–23. punktā ir paredzēts:

"21. Lai varētu pretendēt uz sodanaudas [naudas soda] samazinājumu, uzņēmumam ir jāiesniedz Komisijai pierādījumi par iespējamo pārkāpumu, kas būtiski papildina pierādījumus, kas jau ir Komisijas rīcībā, un tiem jāpārtrauc dalība iespējamajā pārkāpumā ne vēlāk kā pierādījumu iesniegšanas laikā.

22. "Pievienotās vērtības" jēdziens attiecas uz to, ciktāl iesniegtie pierādījumi pēc sava rakstura un/vai detalizētības pakāpes stiprina Komisijas spēju pierādīt attiecīgos faktus. Veicot šādu vērtējumu, Komisija parasti uzskata, ka lielāka vērtība ir rakstiskiem pierādījumiem, kas iegūti laikposmā, uz kuru attiecas fakti, nevis vēlāk iegūtiem pierādījumiem. Tāpat arī uzskata, ka lielāka vērtība ir pierādījumiem, kas tieši attiecas uz attiecīgajiem faktiem, nevis pierādījumiem, kam ir netieša saistība.

23. Visos galīgajos lēmumos, ko Komisija pieņem administratīvās procedūras beigās, Komisija nosaka:

a) vai uzņēmuma iesniegtajiem pierādījumiem piemīt būtiska papildu vērtība, salīdzinot ar pierādījumiem, kas jau ir Komisijas rīcībā;

b) uzņēmumam piemērojamo sodanaudas [naudas soda] samazinājuma līmeni attiecībā pret soda naudu [naudas sodu], ko citādi Komisija uzliktu uzņēmumiem šādā veidā:

— pirmais uzņēmums, kas atbilst 21. punkta nosacījumiem: 30–50 % samazinājums;

— otrais uzņēmums, kas atbilst 21. punkta nosacījumiem: 20–30 % samazinājums;

— turpmākie uzņēmumi, kas atbilst 21. punkta nosacījumiem: samazinājums līdz 20 %.

Lai noteiktu samazinājuma līmeni katrā no minētajām kategorijām, Komisija ņem vērā laiku, kad ir iesniegti pierādījumi, kas atbilst 21. punkta nosacījumiem, un šo pierādījumu pievienoto vērtību. Tā var ņemt vērā arī uzņēmuma sadarbošanās apjomu un nepārtrauktību pēc pierādījumu iesniegšanas dienas.

Turklāt, ja uzņēmums iesniedz pierādījumus, kas attiecas uz Komisijai iepriekš nezināmiem faktiem, kuri tieši attiecas uz iespējamā karteļa nopietnumu vai ilgumu, Komisija neņem tos vērā, nosakot sodanaudu [naudas sodu] uzņēmumam, kas iesniedzis šos pierādījumus."

138 Šajā lietā Komisija konstatēja, ka *Degussa* ir izpildījusi nosacījumus, lai tai varētu tikt piemērots pilnīgs atbrīvojums no naudas soda. Tā kā *EKA Chemicals*, prasītāja un *Solvay* attiecīgi tika uzskatītas par pirmo, otro un trešo uzņēmumu, kas izpildījuši Paziņojuma par sadarbību 21. punktā minētos nosacījumus, tās ieguva naudas soda apmēra samazinājumu par 40 %, 30 % un 10 % (apstrīdētā lēmuma 501.–524. apsvērums).

139 Ar šo pamatu prasītāja būtībā apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā esot pieļautas kļūdas faktos un kļūdas tiesību piemērošanā un ka Vispārējai tiesai vajagot tai piešķirt naudas soda apmēra papildu samazinājumu, ņemot vērā to, cik plaša un svarīga bija prasītājas sadarbība administratīvā procesa laikā.

140 Šim pamatam ir četras daļas.

Par pirmo daļu — kļūdu tiesību piemērošanā Paziņojuma par sadarbību interpretācijā

141 Prasītāja apgalvo, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 512. apsvērumā esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, veicot "tīri hronoloģisku" Paziņojuma par sadarbību interpretāciju, par galveno tā piemērošanas kritēriju izvirzot pierādījumu iesniegšanas datumu.

It īpaši tā apgalvo, ka esot iesniegusi vissvarīgākos pierādījumus pārkāpuma noteikšanai, kas attaisno, ka tā tiktu uzskatīta par "pirmo uzņēmumu" Paziņojuma par sadarbību 23. punkta izpratnē.

142 Jānorāda, ka no apstrīdētā lēmuma neapstrīdētajiem faktiem izriet, ka *EKA Chemicals* savu pieteikumu par iecietības režīma piemērošanu bija iesniegusi 2003. gada 29. martā, mutvārdu paziņojumu paudusi 2003. gada 31. martā un tajā pašā nedēļā iesniegusi arī pierādījumus par attiecīgo pārkāpumu (apstrīdētā lēmuma 67., 503. un 505. apsvērums).

143 Nav strīda arī par to, ka tieši pēc šiem faktiem prasītāja ar 2003. gada 3. aprīļa faksa sūtījumu plkst. 15.50 Komisijai iesniedza pieteikumu par iecietības režīma piemērošanu kopā ar trīspadsmit pielikumiem, kuros norādīts, ka tajos ir iekļauti dokumenti par attiecīgo aizliegto vienošanos. 2003. gada 26. maijā tā iesniedza Komisijai jaunus pierādījumus saistībā ar tās pieteikumu par iecietības režīma piemērošanu, kuru vidū bija arī paskaidrojumi par 2003. gada 3. aprīlī nosūtītajiem dokumentiem (apstrīdētā lēmuma 69., 510. un 516. apsvērums).

144 Apstrīdētajā lēmumā Komisija norādīja, ka *EKA Chemicals* bija pirmā, kas bija izpildījusi Paziņojuma par sadarbību 21. punktā minētos nosacījumus, jo tā 2003. gada 29. un 31. martā iesniedza pierādījumus, kuriem bija būtiska pievienotā vērtība salīdzinājumā ar pierādījumiem, kuri jau bija Komisijas rīcībā tajā dienā, kad tā iesniedza savus pierādījumus (apstrīdētā lēmuma 503. apsvērums), un ka prasītāja bija otrais uzņēmums, kurš izpildījis šos pašus nosacījumus, 2003. gada 3. aprīlī iesniedzot pierādījumus (apstrīdētā lēmuma 509. apsvērums).

145 Apstrīdētā lēmuma 512. apsvērumā, kuru kritizēja prasītāja, Komisija ir precizējusi:

"[..] no Paziņojuma par [sadarbību] 23. punkta skaidri izriet, ka jebkura tāda paziņojuma, kas pārsniedz slieksni, no kura pierādījumi tiek uzskatīti par tādiem, kuriem ir būtiska pievienotā vērtība, datums ir noteicošais, lai aprēķinātu samazinājuma

apmēru. Pierādījumi tiek salīdzināti ar tiem, kuri jau ir Komisijas rīcībā tajā dienā, kad tie tiek iesniegti. Tādēļ, lai noteiktu, vai konkrētais paziņojums ir ar būtisku pievienoto vērtību, vērā tiek ņemti tikai tie pierādījumi, kuri jau iekļauti Komisijas dokumentos, un pierādījumi, kurus sniedz attiecīgais uzņēmums. Līdz ar to [Komisija] uzskata, ka *EKA* [*Chemicals*] 2003. gada 29. marta paziņojums kopā ar tā 2003. gada 31. marta paziņojumu pārsniedz iepriekš minēto slieksni atbilstoši Paziņojuma par [sadarbību] 21. punktam. No tā izriet, ka *EKA* [*Chemicals*] var saņemt samazinājumu pirmā līmeņa robežās, kas norādīts Paziņojuma par [sadarbību] 23. punktā. Tas nozīmē, ka [prasītājas] paziņojumu vērtība var būt atbilstoša tikai, lai noteiktu iespējamā samazinājuma līmeni nākamā līmeņa robežās."

146 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka no Paziņojuma par sadarbību 21. un 23. punkta izriet, ka, lai varētu pretendēt uz naudas soda samazinājumu, uzņēmumam ir jāiesniedz Komisijai pierādījumi ar būtisku pievienoto vērtību salīdzinājumā ar tiem, kuri jau ir tās rīcībā.

147 Turklāt, lai piemērotu minētā paziņojuma 23. punkta b) apakšpunktā paredzētos naudas soda apmēra samazinājuma līmeņus katrā no minētajām kategorijām, Komisijai ir jāņem vērā brīdis, kad uzņēmums ir izpildījis šo nosacījumu.

148 Šo interpretāciju apstiprina tās sistēmas struktūra, kas paredzēta attiecīgajā paziņojumā un kurā paredzēti trīs atšķirīgi līmeņi "pirmajam", "otrajam" un "pārējiem" uzņēmumiem, kuri izpildījuši attiecīgo nosacījumu, un tādējādi paredz, ka Komisija nosaka precīzu brīdi, kad attiecīgais uzņēmums ir izpildījis nosacījumus naudas soda apmēra samazināšanai, salīdzinot iesniegtos pierādījumus ar tiem, kuri jau bija tās rīcībā pieteikuma iesniegšanas brīdī.

149 Ņemot vērā šos apsvērumus, Komisija apstrīdētā lēmuma 503. un 509. apsvērumā ir pamatoti noteikusi Paziņojuma par sadarbību 23. punktā paredzētos līmeņus, ņemot vērā to brīdi, kad attiecīgi *EKA Chemicals* un prasītāja bija izpildījušas Paziņojuma par sadarbību 21. punktā minētos nosacījumus.

150 Šos apsvērumus neatspēko prasītājas argumenti, ar kuriem tā vairāku iemeslu dēļ apstrīd šo pieeju.

151 Pirmkārt, prasītājas izvirzītā interpretācija, ka atsauce uz "pirmo" uzņēmumu Paziņojuma par sadarbību 23. punktā ir jāsaprot kā tāda, kas attiecas uz uzņēmumu, kura iesniegtajiem pierādījumiem ir visbūtiskākā pievienotā vērtība, nekādā veidā neizriet no minētā punkta formulējuma, kurš īpaši attiecas uz "pirmo uzņēmumu, kurš izpildījis 21. punktā norādīto nosacījumu", proti, nosacījumu par tādu pierādījumu iesniegšanu, kuriem ir būtiska pievienotā vērtība salīdzinājumā ar tiem pierādījumiem, kuri pieteikuma iesniegšanas brīdī jau ir Komisijas rīcībā.

152 Otrkārt, prasītāja nepamatoti pārmet Komisijai, ka tā par pamatu izmantojusi "tīri hronoloģisku" pieeju, kas nozīmējot, ka kompensācija tiek piešķirta pirmajam uzņēmumam, kas sadarbojas, un tādējādi izceļot "tikai hronoloģijas kritēriju neatkarīgi no iesniegto pierādījumu pievienotās vērtības līmeņa".

153 Kā izriet no apstrīdētā lēmuma 503., 509. un 515. apsvēruma, grupējot uzņēmumus, kuri iesnieguši pieteikumu par iecietības režīma piemērošanu atbilstoši Paziņojuma par sadarbību 23. punktā paredzētajiem līmeņiem, Komisija nav par pamatu izmantojusi tikai secību, kādā uzņēmumi iesniedza savus pieteikumus, bet ir ņēmusi vērā šo uzņēmumu iesniegto pierādījumu vērtību, atbilstoši nosacījumam, kas paredzēts minētā paziņojuma 21. punktā, pārbaudot, vai iesniegtajiem pierādījumiem ir būtiska pievienotā vērtība salīdzinājumā ar tiem pierādījumiem, kuri jau ir tās rīcībā katra attiecīgā pieteikuma iesniegšanas brīdī.

154 Pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, šī pieeja, ņemot vērā gan pierādījumu iesniegšanas laika, gan kvalitatīvo aspektu un piešķirot kompensāciju uzņēmumam, kurš pirmais izpildījis samazināšanai nepieciešamos nosacījumus, atbilst Paziņojumā par sadarbību izvirzītajiem mērķiem tajā ziņā, ka šī pieeja mudina uzņēmumus, kuri vēlas sadarboties, pēc iespējas ātrāk iesaistīties izmeklēšanā, pirmajā pieteikumā sniedzot visus pierādījumus, kuri ir šo uzņēmumu rīcībā. It īpaši, radot pamudinājumu sasniegt būtiskas pievienotās vērtības līmeni, jau sākot ar pirmo pieteikumu, šī pieeja ļauj izslēgt to, ka uzņēmums, kas iesniedz pieteikumu par iecietības režīma piemērošanu, sadala savus centienus sadarboties visas procedūras laikā.

155 Treškārt, tā kā Paziņojuma par sadarbību pamatā ir pieeja, attiecībā uz kuru ir nepieciešams noteikt pieteikumu precīzu hronoloģisku secību, kas atbilst pārskatāmības un tiesiskās drošības mērķiem, tās piemērošana nevar atšķirties atkarībā no intervāla starp pieteikumiem neatkarīgi no tā, vai tas ir ilgs vai īss intervāls. Tādēļ prasītāja nevar pamatoti izvirzīt apstākli, ka šajā lietā *EKA Chemicals* un prasītājas pieteikumi tika iesniegti ar dažu dienu intervālu un prasītājas un *Solvay* pieteikumu gadījumā — pat dažu stundu intervālu.

156 Ceturtkārt, prasītāja nevar izvirzīt argumentu par risinājumu, kas izriet no Vispārējās tiesas 2009. gada 6. maija sprieduma lietā T-116/04 *Wieland-Werke*/Komisija (Krājums, II-1087. lpp., 127. punkts), atbilstoši kuram, novērtējot divu uzņēmumu sadarbības līmeni, hronoloģisko argumentu nevar ņemt vērā situācijās, kad attiecīgo lietas dalībnieku informācija tiek sniegta diezgan īsā laika intervālā un gandrīz identiskā administratīvā procesa posmā.

157 Pietiek atgādināt, ka minētais risinājums attiecas uz Komisijas paziņojuma par naudas soda neuzlikšanu vai tā apmēra samazināšanu karteļu gadījumos (OV 1996, C 207, 4. lpp.) D punktu, kurā nav nekādas atsauces uz kritēriju par viena uzņēmuma agrākās sadarbības salīdzinājumu ar otru uzņēmumu, precizējot turklāt, ka minētajā

spriedumā Vispārējā tiesa ir noraidījusi argumentu par Paziņojuma par sadarbību 23. punkta piemērošanu pēc analoģijas šajā lietā (iepriekš 156. punktā minētais spriedums lietā *Wieland-Werke*/Komisija, 126. un 129. punkts).

158 Piektkārt, ciktāl prasītāja atsaucas uz noteikumiem, ko piemēro dažās dalībvalstīs, pietiek konstatēt, ka, tā kā Komisijas pieņemtā iecietības programma ir neatkarīga, programmas, ko piemēro dalībvalstu konkurences iestādes, nevar atspēkot interpretāciju, kas izriet no Paziņojuma par sadarbību 21. un 23. punktā minētajiem noteikumiem.

159 Sestkārt, saistībā ar iecietības programmas modeli, ko 2006. gada septembrī ir izstrādājis Eiropas Konkurences iestāžu tīkls, ir jānorāda, ka šis modelis, kurš it īpaši paredzēts, lai saskaņotu tās iecietības programmas, kuras piemēro tīkla locekļi, tika izstrādāts pēc Paziņojuma par sadarbību pieņemšanas un tāpēc nevar noderēt par lietderīgu elementu šā modeļa interpretācijā.

160 Katrā ziņā šā modeļa 11. punkts, uz kuru atsaucas prasītāja un atbilstoši kuram, "lai noteiktu atbilstīgu naudas soda samazinājuma līmeni, konkurences iestāde ņem vērā dienu, kad pierādījumi ir paziņoti (kā arī pienākšanas secību, kādā uzņēmumi to ir lūguši), un šo pierādījumu kopējo pievienoto vērtību", nekādā ziņā neizslēdz Komisijas izmantoto pieeju šajā lietā, kuras pamatā ir tieši šie faktori. Attiecībā uz precīzu laika un kvalitatīvo faktoru kombināciju šā paša modeļa 24. punktā ir paredzēta iespēja "kombinēt šos parametrus dažādos veidos, lai kompensētu pieteicēju par tā iesniegtajiem pierādījumiem", vienlaikus uzsverot, cik svarīgi ir "skaidri nošķirt atbrīvojumu no naudas soda un naudas soda apmēra samazinājumu, lai pieteikumi par atbrīvojumu no naudas soda būtu daudz izdevīgāki", par ko nav runa šajā lietā.

161 Visbeidzot, tā kā prasītāja prasības pieteikumā norāda, ka tā "aicina Vispārējo tiesu pēc savas ierosmes pārbaudīt minētā paziņojuma attiecīgo punktu iespējamo nelikumību attiecībā uz vispārējiem tiesību principiem, jo īpaši uz vienādas attieksmes principu, samērīguma un taisnīguma principu", pietiek norādīt, ka šo pēdējo argumentu pamatā nav neviena argumenta, kas atšķirtos no iepriekš pārbaudītajiem un noraidītajiem argumentiem, tāpēc šos argumentus nevar pieņemt.

162 Līdz ar to šā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

Par otro daļu — to, ka prasītājas iesniegto pierādījumu pievienotā vērtība ir būtiskāka nekā *EKA Chemicals* iesniegto pierādījumu pievienotā vērtība

163 Prasītāja apgalvo, ka, ja Komisija būtu pareizi interpretējusi Paziņojumu par sadarbību, tā noteikti būtu secinājusi, ka prasītāja bija pirmais uzņēmums, kas izpildīja nosacījumus naudas soda samazinājuma iegūšanai. Pierādījumi, kurus iesniedza prasītāja, būtu svarīgs ieguldījums Komisijas veiktajā pārkāpuma noteikšanā, un it īpaši tiem būtu daudz būtiskāka pievienotā vērtība nekā tiem, ko iesniedza *EKA Chemicals*.

164 No šā pamata pirmās daļas pārbaudes izriet, ka Komisija pareizi ir noteikusi to uzņēmumu secību, kuri bija izpildījuši nosacījumus, lai saņemtu naudas soda samazinājumu, pārbaudot, vai attiecīgais uzņēmums iesniedzis pierādījumus ar būtisku pievienoto vērtību Paziņojuma par sadarbību 21. punkta izpratnē, pirms kāds cits uzņēmums izpilda šo noteikumu.

165 Tā kā Komisija konstatēja, ka *EKA Chemicals* laikā no 2003. gada 29. līdz 31. martam iesniegtie pierādījumi atbilda šim nosacījumam, ko prasītāja neapstrīd saistībā ar šo pamata daļu, tā pareizi šo uzņēmumu novērtēja kā pirmo uzņēmumu Paziņojuma par sadarbību 23. punkta b) apakšpunkta izpratnē neatkarīgi no turpmāk tostarp prasītājas iesniegto pierādījumu vērtības.

166 Tādēļ šā pamata otrā daļa nevar tikt atzīta par pamatotu.

Par trešo daļu, kas iesniegta pakārtoti — *EKA Chemicals* iesniegto pierādījumu būtiskas pievienotās vērtības neesību

167 Prasītāja apgalvo, ka Komisija esot pieļāvusi kļūdu faktos, uzskatot, ka *EKA Chemicals* no 2003. gada 29. līdz 31. martam iesniegtajiem pierādījumiem ir "būtiska pievienotā vērtība" Paziņojuma par sadarbību 21.–23. punkta izpratnē. Pēc prasītājas domām, šie pierādījumi tikai apstiprina *Degussa* iesniegtos pierādījumus un galvenokārt attiecas uz Skandināvijas tirgu un divpusējām sarunām pārkāpuma sākumā, pirms tika ieviesti "spēles noteikumi" attiecīgajā daudzpusējās aizliegtās vienošanās gadījumā.

168 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, lai arī Komisija nedrīkst neievērot vienlīdzīgas attieksmes principu saistībā ar aizliegtās vienošanās dalībnieku sadarbības novērtēšanu, tai tomēr ir plaša rīcības brīvība, vērtējot dažādu uzņēmumu sadarbības kvalitāti un ieguvumu no šīs sadarbības. Līdz ar to var iebilst tikai pret acīmredzamu Komisijas pieļautu kļūdu vērtējumā (skat. iepriekš 156. punktā minēto spriedumu lietā *Wieland-Werke*/Komisija, 124. punkts un tajā minētā judikatūra).

169 Šajā lietā Komisija konstatēja, ka *EKA Chemicals* ir iesniegusi pierādījumus, kuriem bija būtiska pievienotā vērtība, salīdzinot ar tiem, kuri jau bija Komisijas rīcībā dienā, kad tika iesniegti attiecīgie pierādījumi (apstrīdētā lēmuma 503. apsvērums).

170 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka no apstrīdētā lēmuma 506. apsvēruma izriet, ka *EKA Chemicals* bija iesniegusi attiecīgajā laikposmā tapušus dokumentus saistībā ar atsevišķām sanāksmēm un citu slepena rakstura saziņu, kas attiecās uz Komisijai iepriekš nezināmiem faktiem un kuriem bija tieša ietekme uz aizliegtās vienošanās ilguma noteikšanu attiecībā uz laikposmu no 1994. gada 31. janvāra līdz 1997. gada 14. oktobrim, kā arī informāciju, kas apstiprināja un papildināja *Degussa* sniegto informāciju, kura attiecās uz laikposmu no 1997. gada 14. oktobra līdz 1999. gada 31. decembrim.

171 Saistībā ar vienotu pārkāpumu, kas izdarīts EEZ mērogā, ko prasītāja neapstrīd, *EKA Chemicals* sniegtās informācijas novērtējums nevar tikt apšaubīts tāpēc, ka šī informācija galvenokārt attiecās uz Skandināvijas tirgu. Turklāt jāatgādina, ka *EKA Chemicals* bija sniegusi informāciju par saziņu starp "kontinentā" strādājošiem ražotājiem un turklāt vairākas pārkāpumu veidojošās darbības bez izņēmuma attiecās uz Skandināvijas valstu un "kontinenta" tirgiem (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 106. un 144. apsvērumu).

172 Fakts, uz kuru atsaucas prasītāja attiecībā uz to, ka *EKA Chemicals* iesniegtie pierādījumi lielā mērā attiecās uz aizliegtās vienošanās sākumposmu, nevar mazināt šo pierādījumu būtisko pievienoto vērtību. Jāatzīmē, ka *EKA Chemicals* iesniegtie fakti ļāva Komisijai noteikt par aizliegtās vienošanās sākumu 1994. gada 31. janvāri un noskaidrot faktus attiecībā uz aizliegtās vienošanās sākumposmu no 1994. gada 31. janvāra līdz 1997. gada 14. oktobrim. Pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, šie fakti neapstiprina tikai faktus, kas Komisijas rīcībā jau bija attiecīgā pieteikuma iesniegšanas brīdī. Turklāt, kā izriet no apstrīdētā lēmuma 506. apsvēruma, *EKA Chemicals*

iesniegtie pierādījumi iekļauj faktus, kuri apstiprina un papildina *Degussa* iesniegtos pierādījumus attiecībā uz vēlāku periodu no 1997. gada 14. oktobra līdz 1999. gada 31. decembrim.

173 Tā kā šis novērtējums nebija atkarīgs no prasītājas iesniegto pierādījumu vērtības, prasītāja nevar tiesiski šo vērtējumu apstrīdēt, norādot, ka tā iesniegusi detalizētākus pierādījumus, kuri attiecas uz precīzu attiecīgās aizliegtās vienošanās darbību norādītajos laikposmos.

174 Visbeidzot, būtisko *EKA Chemicals* iesniegto pierādījumu pievienoto vērtību nevar atspēkot prasītājas arguments par apgalvoto nelielo apsvērumu skaitu apstrīdētajā lēmumā, kurā minēti šie pierādījumi.

175 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jākonstatē, ka prasītājas izvirzītie argumenti nepierāda, ka Komisija būtu pieļāvusi acīmredzamu kļūdu, secinot, ka *EKA Chemicals* pirms prasītājas pieteikuma par iecietības režīma piemērošanu iesniegšanas datuma ir iesniegusi pierādījumus ar būtisku pievienoto vērtību Paziņojuma par sadarbību 21. punkta izpratnē.

176 Līdz ar to šā pamata trešā daļa ir jānoraida.

Par ceturto daļu — vēl pakārtotāku — papildu naudas soda apmēra samazinājumu ārpus Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomas

177 Prasītāja uzsver, ka Komisijai esot vajadzējis piešķirt tai papildu naudas soda apmēra samazinājumu prasītājas efektīvās sadarbības dēļ ārpus Paziņojuma par sadarbību

piemērošanas jomas atbilstoši pamatnostādnēm, lai atspoguļotu tās pierādījumu "patieso vērtību", ņemot vērā acīmredzami nepietiekamo samazinājuma apmēru, kas piešķirts, piemērojot minēto paziņojumu.

178 Šajā ziņā pietiek atgādināt, ka tādu pārkāpumu gadījumā, kas ietilpst Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomā, principā ieinteresētā persona nevar pamatoti pārmest Komisijai, ka tā kā atbildību mīkstinošu apstākli nav ņēmusi vērā tās sadarbības pakāpi ārpus Paziņojuma par sadarbību tiesiskā regulējuma ietvariem (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2006. gada 15. marta spriedumu lietā T-15/02 *BASF*/Komisija, Krājums, II-497. lpp., 586. punkts un tajā minētā judikatūra).

179 Šajā lietā šis apsvērums ir vēl jo nozīmīgāks, jo Komisija ir ņēmusi vērā prasītājas sadarbību, samazinot naudas soda apmēru atbilstoši Paziņojumam par sadarbību. Šādos apstākļos Komisijai nevar pamatoti pārmest, ka tā nav piemērojusi prasītājai noteiktajam naudas soda apmēram papildu samazinājumu ārpus šā paziņojuma piemērošanas jomas.

180 Turklāt, tā kā prasītāja atsaucas uz apgalvotajiem apstākļiem, kuri attaisno atkāpi no šiem apsvērumiem, apgalvojot, ka tās pierādījumu vērtība tikai daļēji esot ņemta vērā, piemērojot Paziņojumu par sadarbību, jāatgādina, ka Komisija piemēroja prasītājai maksimālo samazinājumu — 30 % tajās robežās, kas tai bija piemērojamas, ņemot vērā minētā paziņojuma 23. punktu, kaut arī tā bija iesniegusi papildu pierādījumus tikai 2003. gada 26. maijā, vairākas nedēļas pēc tās pirmā pieteikuma iesniegšanas, kurā bija tikai trīspadsmit pielikumi, kuros norādīts, ka tajos ir iekļauti dokumenti par attiecīgo aizliegto vienošanos (apstrīdētā lēmuma 510. un 513. apsvērums).

181 Tāpēc, tā kā prasītājas sadarbība jau bija kompensēta, piešķirot maksimālo samazinājumu piemērojamajās robežās saistībā ar Paziņojumu par sadarbību, tā nekādā ziņā nevar pamatoti šajā pašā ziņā pieprasīt papildu samazinājumu atbilstoši pamatnostādnēm.

182 Tāpēc sestais pamats ir jānoraida.

183 Visbeidzot saistībā ar pakārtoti iesniegto prasību par prasītājai noteiktā naudas soda apmēra grozīšanu Vispārējā tiesa, piemērojot neierobežoto kompetenci, uzskata, ka, tā kā neviens no šajā lietā minētajiem pierādījumiem nevarēja būt par pamatu naudas soda apmēra samazināšanai, šī prasība nav apmierināma.

184 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasība ir pilnībā noraidāma.

Par tiesāšanās izdevumiem

185 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *Arkema France SA* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Vadapalas Prek Dittrich

Truchot O'Higgins

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2011. gada 14. jūlijā.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības rašanās fakti ..... II - 5464

Apstrīdētais lēmums ..... II - 5466

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 5468

Juridiskais pamatojums ..... II - 5470

Par pirmo pamatu — noteikumu attiecībā uz mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības izdarītajiem pārkāpumiem un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu ..... II - 5470

Ievada apsvērumi ..... II - 5470

Par to, ka it kā ir pārkāpti noteikumi attiecībā uz mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības izdarītu pārkāpumu ..... II - 5474

Par apgalvoto vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu ..... II - 5475

Par otro pamatu — kļūdām faktos attiecībā uz *Total* un *Elf Aquitaine* vainojamību pārkāpumā ..... II - 5478

Par trešo pamatu — pienākuma norādīt pamatojumu un labas pārvaldības principa pārkāpumu ..... II - 5483

Par ceturto pamatu — kļūdām tiesību piemērošanā un kļūdām faktos attiecībā uz naudas soda apmēra palielināšanu preventīviem mērķiem ..... II - 5489

Par piekto pamatu — kļūdām tiesību piemērošanā un kļūdām faktos attiecībā uz naudas soda palielināšanu recidīva gadījumā ..... II - 5491

Par pirmo daļu — likumpārkāpumu un sodu tiesiskuma principa un tiesiskās drošības principa pārkāpumu ..... II - 5492

Par otro daļu — principa *non bis in idem* un samērīguma principa pārkāpumu ..... II - 5492

Par sesto pamatu — kļūdu tiesību piemērošanā un kļūdu faktos attiecībā uz naudas soda apmēra samazināšanu, piemērojot Paziņojumu par sadarbību ..... II - 5495

Par pirmo daļu — kļūdu tiesību piemērošanā Paziņojuma par sadarbību interpretācijā ..... II - 5497

Par otro daļu — to, ka prasītājas iesniegto pierādījumu pievienotā vērtība ir būtiskāka nekā *EKA Chemicals* iesniegto pierādījumu pievienotā vērtība ..... II - 5503

Par trešo daļu, kas iesniegta pakārtoti — *EKA Chemicals* iesniegto pierādījumu būtiskas pievienotās vērtības neesību ..... II - 5504

Par ceturto daļu — vēl pakārtotāku — papildu naudas soda apmēra samazinājumu ārpus Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomas ..... II - 5506

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 5508